

Vergaderjaar 2014–2015

---

34 210 XII

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (XII) voor het jaar 2015 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2015 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Infrastructuur en Milieu,
M.H. Schuitz van Haegen-Maas Geesteranus

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1.	Leeswijzer	2
2.	Het beleid	3
2.1	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangsten mutaties	3
2.2	De beleidsartikelen	6
2.3	De niet-beleidsartikelen	29
2.4	De agentschappen	33

1. Leeswijzer

Naar aanleiding van de aanbeveling uit het rapport van de Tijdelijke commissie onderhoud en innovatie spoor (Kamerstukken II, 2011/2012, 32 707, nr. 9, blz. 22) wordt de onderstaande normering gehanteerd bij het inhoudelijk toelichten van begrotingsmutaties op de lenM fondsen. In het jaarverslag van de fondsen wordt deze norm reeds gehanteerd sinds 2011. Vanuit het oogpunt van uniformiteit en transparantie hanteer ik dezelfde norm ook om mutaties toe te lichten bij de eerste supplettoire begroting van 2015 van Infrastructuur en Milieu (XII). Dit houdt in dat artikelonderdelen en projecten, waarbij het verschil kleiner is dan de aangegeven norm niet worden toegelicht (tenzij deze beleidsmatig toch relevant zijn).

Begrotingsbedrag	Vershill
< € 4,5 miljoen	> 50%
€ 4,5 – € 22,5 miljoen	> € 2,5 miljoen
> € 22,5 miljoen	> 10%
> € 50 miljoen	> € 5 miljoen

In het wetsvoorstel (hiervoor) zijn de wijzigingen op de begrotingsstaat van het jaar 2015 voor de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten voor de begroting van Infrastructuur en Milieu (XII) opgenomen. Hierin wordt inzicht gegeven in de financiële mutaties die op artikelniveau worden voorgesteld in de begroting voor het jaar 2015.

In het overzicht in paragraaf 2.1 (hierna) zijnde belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties ten opzichte van de begrotingsstaat 2015 opgenomen en worden deze financieel en inhoudelijk toegelicht. Dit overzicht vormt ook onderdeel van de budgettaire nota (Voorjaarsnota) van het Ministerie van Financiën.

Onder paragraaf 2.2 (beleidsartikelen) en paragraaf 2.3 (niet-beleidsartikelen) wordt inzicht gegeven in de mutaties op artikelonderdeel niveau die zijn opgenomen in de begrotingsstaat. De geïllustreerde budgetflexibiliteit (juridisch verplicht) is de stand per 1 maart 2015.

In de paragraaf agentschappen (zie paragraaf 2.4) staan de aanpassingen in de exploitatie- en kasstroomoverzichten van de agentschappen.

2. Het beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangsten mutaties

Supplettoire mutaties 2015 (eerste supplettoire begroting) (in € mln.)

	Artikel	Uitgaven	Ontvangsten
Stand ontwerpbegroting		9.235,5	241,2
Stand vastgestelde begroting 2015		9.235,5	241,2
– Belangrijkste mutaties 1e supplettoire begroting			
1.	Decentralisatie-uitkering Bodem	13	–83,0
2.	Overboeking EZ tbv ANVS	98	15,0
3.	Generieke Digitale Infrastructuur	99	–5,6
4.	Caribisch Nederland	13, 21	1,5
		div.	–1,5
5.	Brede Doeluitkering	25	86,3
6.	Belasting Infrasppeed	26	22,5
7.	Topsector Logistiek	18	8,5
		26	–8,5
8.	Overboeking Luchtkwaliteit	20	23,0
		26	–23,0
9.	Exogene kasschuif: Bijdragen derden	26	–250,0
10.	Generale kasschuif Deltafonds	26	–75,0
11.	HGIS	div.	7,0
12.	Eindejaarsmarge	99	23,0
13.	Loon- en prijsbijstelling	99	37,6
14.	Diversen	div.	–59,8
Stand 1e supplettoire begroting		8.953,5	265,8

Toelichting

1. Decentralisatie-uitkering Bodem

Het jaar 2015 is het laatste jaar van het «Convenant bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties». De middelen die zijn toegekend aan dit bodemconvenant worden gedecentraliseerd naar het Provinciefonds (€ 44 miljoen) en het Gemeentefonds (€ 39 miljoen). Dit betreft het bodemconvenant dat loopt tot en met het jaar 2015.

2. Overboeking EZ ten behoeve van ANVS

In de ministerraad van 24 januari 2014 is besloten om de expertise op het gebied van nucleaire veiligheid en stralingsbescherming bij IenM (ILT/KFD) en EZ (RVO/stralingslab, NIV) samen te voegen tot één onafhankelijke organisatie genaamd Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) en deze onderdeel te laten vormen van de organisatie IenM. De overboeking betreft de bijdrage vanuit het Ministerie van Economische Zaken aan IenM (€ 15 miljoen in 2015) voor de oprichting ANVS.

3. Generieke Digitale Infrastructuur (GDI)

Voor de digitale voorzieningen in het kader van de Generieke Digitale Infrastructuur boekt IenM € 5,6 miljoen over naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken vanuit het artikel 99 Nominiaal en Onvoorzien.

4. Caribisch Nederland

Voor het opzetten van het afvalbeheer op Caribisch Nederland vindt er vanuit verschillende artikelen overboekingen plaats naar artikelonderdeel 21.05 Uitvoering Duurzame Productketens waar de uitgaven voor het afvalbeheer op Caribisch Nederland worden verantwoord. Daarnaast zijn er vanuit verschillende artikelen middelen overgeboekt naar artikelonderdeel 13.04 Programma Gebiedsgericht Instrumentarium voor uitvoeringstaken op het gebied van drinkwaterkwaliteit en drinkwaterkwaliteit op Caribisch Nederland.

5. Brede doeluitkering (BDU)

Dit betreft met name een overboeking vanuit het Infrastructuurfonds naar Hoofdstuk XII artikel 25 Brede doeluitkering in het kader van het programma Beter Benutten (€ 58,9 miljoen). Daarnaast vinden diverse overboekingen plaats, waarvan de belangrijkste zijn: het toekennen aan de provincie Gelderland van de tranche 2015 voor de in het Lenteakkoord van 2012 afgesproken bijdrage aan 3 spoorlijnen in Oost Nederland, een tweetal toezeggingen aan de gemeente Utrecht, de decentralisatie bijdrage Zwolle-Enschede en een bijdrage aan de aanleg van P+R voorzieningen. U treft een nadere toelichting aan in paragraaf 2.2.

6. Belasting Infrasppeed

Een bedrag van € 22,5 miljoen wordt in 2015 vanuit de algemene middelen overgeboekt naar het Infrastructuurfonds als gevolg van de clausule, opgenomen in het contract tussen de Staat en Infrasppeed, met betrekking tot de aftrekbaarheid van de rente op de aandeelhoudersleningen. Tot en met 2028 wordt er in totaal een bedrag van € 60,3 miljoen overgeboekt.

7. Topsector Logistiek

Voor het jaar 2015 wordt ten behoeve van de financiële dekking voor het jaarplan 2015 van de Topsector Logistiek € 8,5 miljoen overgeheveld vanuit het Infrastructuurfonds naar Hoofdstuk XII. Meerjarig wordt er in totaal € 42 miljoen overgeboekt (periode 2015–2020). In 2015 wordt er een verplichting aangegaan van € 20,5 miljoen.

8. Overboeking IF Luchtkwaliteit

Op het Infrastructuurfonds staat in de periode 2015–2018 een nog resterend bedrag van € 23 miljoen gereserveerd voor maatregelen in het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL), waarvan € 5 miljoen in 2015. De uitvoering van deze maatregelen worden verantwoord op Hoofdstuk XII, artikel 20 Lucht en Geluid. Bij deze begroting hevelt lenM de middelen over naar Hoofdstuk XII ten behoeve van een correcte verantwoording aan de Tweede Kamer.

9. Generale kasschuif: Bijdragen derden (Infrastructuurfonds)

Deze post bestaat uit diverse ontvangsten van derden. De belangrijkste bijdragen zijn een bijdrage van Vlaanderen aan het project Kanaal Gent-Terneuzen (€ 120,0 miljoen), een bijdrage van de regio aan de N35 Nijverdal-Wierden (€ 71,5 miljoen) en een bijdrage van de provincie Noord-Holland aan het project Zee-toegang IJmond (€ 56,7 miljoen). De projectuitgaven van deze projecten zijn pas in latere jaren voorzien. Middels een kasschuif via het generale beeld, worden deze financiële middelen (€ 250 miljoen) verschoven van 2015 naar 2016 (€ 100 miljoen)

2018 (€ 75 miljoen) en 2019 (€ 75 miljoen). Aangezien de voeding van het Infrastructuurfonds via artikel 26 loopt, wordt deze kasschuif ook op Hoofdstuk XII zichtbaar. Zie voor meer toelichting de 1^e supplettoire 2015 van het Infrastructuurfonds.

10. Generale kasschuif Deltafonds

Op het Deltafonds lopen een aantal uitvoeringsprogramma's af. Daarnaast zijn de deltabeslissingen genomen en is het nieuwe Hoogwaterbeschermingsprogramma opgestart. Dit leidt een beperkte herijking van de kaspromoses. Derhalve wordt een kasschuif via de algemene middelen van € 75 miljoen op het Deltafonds van 2015 naar 2019 aangebracht. Aangezien de voeding van het Deltafonds via artikel 26 loopt, wordt deze kasschuif ook op Hoofdstuk XII zichtbaar. Zie voor meer toelichting de 1^e supplettoire 2015 van het Deltafonds.

11. Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS)

Dit betreft HGIS middelen voor onder meer de uitvoering van Partners voor Water, ESTEC (European Space Research and Technology Centre) en de afhandeling van een in Panama aangestannnen arbitragezaak over het wel of niet moeten afremen van emissierechten uit het CDM-waterkrachtproject Xacba/Panama In februari 2015 is de uitspraak gekomen en negatief voor Nederland geëindigd. Conform HGIS-besluitvorming 2014 wordt lenM hiervoor gecompenseerd vanuit de HGIS.

12. Eindejaarsmarge

Bij 1^e supplettoire wordt het voordelig saldo voor 2014 via de eindejaarsmarge aan de begroting van lenM toegevoegd op Hoofdstuk XII van het jaar 2015 (€ 23 miljoen).

13. Loon- en Prijsbijstelling

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling 2015. De loon- en prijsbijstelling voor alle lenM begrotingen wordt voorlopig technisch aan Hoofdstuk XII op artikel 99 toegevoegd en zal bij Ontwerpbegroting 2016 binnen de lenM begroting worden toebedeeld.

14. Diversen

Het grootste deel van deze post wordt verklaard door overboekingen naar het artikel 25 Brede Doeluitkering. Daarnaast betreft het diverse interdepartementale overboekingen, zoals naar het Ministerie van Economische Zaken voor ESA (European Space Science) € 2,5 miljoen en voor de Green Deal «Openbaar Toegankelijke Laadinfrastructuur» voor € 2,5 miljoen en de overboeking van € 12 miljoen van het Ministerie van Defensie naar lenM in het kader van het Search and Rescue (SAR)-contract. Verder wordt het surplus aan eigen vermogen van de agentschappen ten gunste gebracht aan de lenM begroting (€ 1,4 miljoen). Dit surplus is opgebouwd uit het surplus van ILT (€ 0,5 mln) en NEA (€ 0,9 miljoen). Daarnaast zijn er onder andere ontvangsten voor de verrekening van de centrale uitgaven bedrijfsvoering op artikel 98 en op artikel 22 Externe veiligheid en risico's voor verschillende programma's.

2.2 De beleidsartikelen

Artikel 11 Waterkwantiteit

Budgettaire gevolgen van beleid: 1e suppletoire begroting 2015 (Bedragen in x € 1.000)

11	Waterkwantiteit	Stand ontwerpbe- groting	Mutaties via NvW en amendement	Stand vastge- stelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2016	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019
		(1)	(2)	(3=1+2)	(4)	(5=3+4)	(6)	(7)	(8)	(9)
Verplichtingen		30.634	0	30.634	4.994	35.628	- 1.056	- 695	- 311	- 2.476
Uitgaven:		37.847	0	37.847	- 1.300	36.547	- 757	- 277	- 276	- 276
	<i>Waarvan juridisch verplicht:</i>	<i>83%</i>				<i>83%</i>				
11.01	<i>Algemeen waterbeleid</i>	32.903	0	32.903	- 1.766	31.137	- 757	- 277	- 276	- 276
11.01.01	Opdrachten	3.354	0	3.354	- 1.005	2.349	- 344	- 274	- 273	- 276
11.01.02	Subsidies	9.506	0	9.506	- 878	8.628	- 410	0	0	0
	- <i>Partners voor Water (HGIS)</i>	9.506	0	9.506	- 878	8.628	- 410			
	- <i>Overige subsidies</i>	0	0	0	0	0				
11.01.03	Bijdrage aan agentschappen	18.005	0	18.005	120	18.125	0	0	0	0
	- <i>waarvan bijdrage aan RWS</i>	17.605	0	17.605	0	17.605				
	- <i>waarvan bijdrage aan KNMI</i>	400	0	400	120	520				
11.01.04	Bijdrage aan medeoverheden	2.038	0	2.038	- 3	2.035	- 3	- 3	- 3	
11.02	<i>Waterveiligheid</i>	2.516	0	2.516	386	2.902	0	0	0	0
11.02.01	Opdrachten	2.516	0	2.516	386	2.902				
11.03	<i>Grote oppervlaktewateren</i>	2.428	0	2.428	80	2.508	0	0	0	0
11.03.01	Opdrachten	2.107	0	2.107	1	2.108	- 73	- 66	- 55	- 55
11.03.05	Bijdrage aan internationale organisa- ties	321	0	321	79	400	73	66	55	55
	Ontvangsten	23.800	0	23.800	0	23.800	0	0	0	0

Verplichtingen

lenM doet voor ruim € 5 miljoen beroep op de eindejaarsmarge van HGIS. Dit betreft de verplichtingen die in 2014 niet tot betaling van uitgaven zijn gekomen, voornamelijk ten behoeve van Partners voor Water.

11.01 Algemeen waterbeleid

De lagere uitgaven op Algemeen Waterbeleid hebben met name te maken met Partners voor Water. Binnen Partners voor Water heeft er een kas- en verplichtingschuif plaatsgevonden van 2015 naar 2014 bij 2^e Suppletoire 2014. Verder is er een herschikking geweest door het opheffen van een directie waarbij de werkzaamheden en middelen in de lijn zijn teruggebracht en verdeeld over de artikelonderdelen binnen artikel 11.

Artikel 12 Waterkwaliteit

Budgettaire gevolgen van beleid: 1e suppletoire begroting 2015 (Bedragen in x € 1.000)

12	Waterkwaliteit	Stand ontwerpbe-groting	Mutaties via NvW en amendement	Stand vastge-stelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2016	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019
		(1)	(2)	(3=1+2)	(4)	(5=3+4)	(6)	(7)	(8)	(9)
Verplichtingen		4.564	0	4.564	- 88	4.476	- 477	- 637	- 525	- 400
Uitgaven:		6.225	0	6.225	- 660	5.565	- 375	- 375	- 375	- 375
<i>Waarvan juridisch verplicht:</i>		<i>78%</i>				<i>77%</i>				
12.01	Waterkwaliteit	6.225	0	6.225	- 660	5.565	- 375	- 375	- 375	- 375
12.01.01	Opdrachten	4.012	0	4.012	199	4.211	- 455	- 687	- 575	- 450
12.01.02	Subsidies	262	0	262	- 122	140	- 40	112		
12.01.03	Bijdrage aan agentschappen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	- waarvan bijdrage aan RWS	0	0	0	0	0				
	* Verbeterprogramma Waterkwaliteit									
	rijkswateren	0	0	0	0	0				
	* Natuurcompensatie Perkpolder	0	0	0	0	0				
	* Natuurlijker Markermeer/IJ'meer	0	0	0	0	0				
	* Verruiming vaargeul Westerschelde	0	0	0	0	0				
12.01.04	Bijdrage aan medeoverheden	404	0	404	0	404				
12.01.05	Bijdrage aan internationale organisa-ties	1.547	0	1.547	- 737	810	120	200	200	75
	Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0

De wijzigingen bij 1^e suppletoire begroting binnen dit artikel zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet uiteengezet (zie de leeswijzer).

Artikel 13 Ruimtelijke ontwikkeling

Budgettaire gevolgen van beleid: 1e suppletoire begroting 2015 (Bedragen in x € 1.000)

13	Ruimtelijke ontwikkeling	Stand ontwerpbe- groting	Mutaties via NvW en amendement	Stand vastge- stelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2016	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019
		(1)	(2)	(3=1+2)	(4)	(5=3+4)	(6)	(7)	(8)	(9)
Verplichtingen		172.802	- 500	172.302	- 79.739	92.563	- 1.463	- 1.574	- 880	- 358
Uitgaven:		194.736	- 500	194.236	- 81.116	113.120	757	297	126	126
<i>Waarvan juridisch verplicht:</i>		<i>79%</i>				<i>100%</i>				
13.01	<i>Ruimtelijk instrumentarium</i>	11.712	- 126	11.586	914	12.500	167	97	126	126
13.01.01	Opdrachten	6.206	- 126	6.080	456	6.536	167	97	126	126
	- <i>Wabo</i>	2.998	- 126	2.872	- 497	2.375				
	- <i>Architectonisch beleid</i>	1.522	0	1.522	40	1.562				
	- <i>Overige opdrachten</i>	1.686	0	1.686	913	2.599	167	97	126	126
13.01.02	Subsidies	3.506	0	3.506	246	3.752				
13.01.03	Bijdrage aan agentschappen	1.200	0	1.200	0	1.200				
	- <i>waarvan bijdrage aan RWS</i>	1.200	0	1.200	0	1.200				
13.01.04	Bijdrage aan medeoverheden	800	0	800	212	1.012				
13.02	<i>Geo-informatie</i>	42.967	0	42.967	2.815	45.782	0	0	0	0
13.02.01	Opdrachten	2.173	0	2.173	150	2.323	150	- 780	- 780	- 780
13.02.02	Subsidies	12.532	0	12.532	0	12.532	0	380	380	380
	- <i>Basisregistraties</i>	12.532	0	12.532	0	12.532		380	380	380
13.02.06	Bijdrage aan ZBO en RWT	28.262	0	28.262	2.665	30.927	- 150	400	400	400
	- <i>Kadaster</i>	28.262	0	28.262	2.665	30.927	- 150	400	400	400
13.03	<i>Gebiedsontwikkeling</i>	3.828	0	3.828	- 768	3.060	0	0	0	0
13.03.01	Opdrachten	1.219	0	1.219	- 195	1.024				
13.03.02	Subsidies	60	0	60	0	60				
13.03.03	Bijdrage aan agentschappen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	- <i>waarvan bijdrage aan RWS</i>	0	0	0	0	0				
13.03.04	Bijdrage aan medeoverheden	2.549	0	2.549	- 573	1.976	0	0	0	0
	- <i>Projecten BIRK</i>	2.549	0	2.549	- 573	1.976				
	- <i>Projecten Nota Ruimte</i>	0	0	0	0	0				
	- <i>Projecten Bestaand Rotterdam</i>									
	<i>Gebied</i>	0	0	0	0	0				
13.04	<i>Ruimtegebruik bodem</i>	128.967	- 374	128.593	- 83.888	44.705	590	200	0	0
13.04.01	Opdrachten	3.505	0	3.505	- 693	2.812	180	200		
13.04.02	Subsidies	16.538	0	16.538	- 71	16.467	20	0	0	0
	- <i>Bedrijvenregeling</i>	10.000	0	10.000	- 521	9.479				
	- <i>Bodemsanering NS</i>	4.538	0	4.538	0	4.538				
	- <i>Overige subsidies</i>	2.000	0	2.000	450	2.450	20			
13.04.03	Bijdrage aan agentschappen	6.750	0	6.750	0	6.750	0	0	0	0
	- <i>waarvan bijdrage aan RWS</i>	6.750	0	6.750	0	6.750				
13.04.04	Bijdrage aan medeoverheden	99.854	- 374	99.480	- 83.124	16.356	390	0	0	0
	- <i>Meerjarenprogramma Bodem</i>	99.054	- 374	98.680	- 83.338	15.342	0	0	0	0
	- <i>Programma Gebiedsgericht instrumentarium</i>	800	0	800	214	1.014	390			
13.04.07	Bekostiging	2.320	0	2.320	0	2.320	0	0	0	0
	- <i>Uitvoering klimaatadaptie</i>	2.320	0	2.320	0	2.320				
13.05	<i>Eenvoudig Beter</i>	7.262	0	7.262	- 189	7.073	0	0	0	0
13.05.01	Opdrachten	6.949	0	6.949	- 189	6.760	0	0	0	0

13	Ruimtelijke ontwikkeling	Stand ontwerpbe- groting	Mutaties via NvW en amendement	Stand vastge- stelde begroting	Mutaties 1e suppletioire begroting	Stand 1e suppletioire begroting	Mutatie 2016	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019
		(1)	(2)	(3=1+2)	(4)	(5=3+4)	(6)	(7)	(8)	(9)
	– Eenvoudig beter	3.949	0	3.949	– 60	3.889				
	– OLO 3	3.000	0	3.000	– 129	2.871				
13.05.03	Bijdrage aan agentschappen	313	0	313	0	313	0	0	0	0
	– waarvan bijdrage aan RWS	313	0	313	0	313				
	Ontvangsten	934	0	934	2.890	3.824	0	0	0	0

Verplichtingen

De verlaging van het beschikbare bedrag verplichtingen vloeit voort uit de decentralisatie uitkering Bodem aan het Gemeente- en Provinciefonds, zoals gemeld onder 13.04 Ruimtegebruik bodem.

13.04 Ruimtegebruik bodem

Overboeking Gemeente- en Provinciefonds (Bodem)

Op artikel 13 Ruimtelijke ontwikkeling worden de bijdragen aan medeoverheden voor het Meerjarenprogramma bodem verantwoord.

2015 is het laatste jaar van het «Convenant bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties». De middelen die zijn toegekend aan dit bodemconvenant worden in deze budgettaire nota gedecentraliseerd via het Gemeente- en Provinciefonds.

Het bodembeleid voor de periode 2016–2020 is opgenomen in het convenant «Bodem en Ondergrond 2016–2020». Dit convenant is ondertekend door het Rijk, het IPO, de VNG en de Unie van Waterschappen. Met de ondertekening van het convenant wordt ook de definitieve stap gezet naar de verdere decentralisatie van de middelen. Tevens vindt de uitfinanciering van oude afspraken plaats. Het betreft de rijksbijdrage aan het Rotterdamse gasfabriekprogramma in de periode 2016–2020 en de afkoop van de rijksbijdragen aan het Amsterdamse gasfabriekenprogramma, de Volgermeerpolder, aanpak asbest in het Gijmink in Overijssel en bodemsanering van het Thermphos-terrein in Zeeland. De budgettaire gevolgen zullen worden verwerkt bij Ontwerpbegroting 2016.

Caribisch Nederland – drinkwaterkwaliteit en -kwantiteit

Vanuit verschillende artikelen worden middelen overgeboekt naar artikelonderdeel 13.04 (Programma Gebiedsgericht Instrumentarium) voor uitvoeringstaken op het gebied van drinkwaterkwaliteit en drinkwaterkwantiteit op Caribisch Nederland

13.05 Eenvoudig beter

Overschot OLO-2

Binnen het programma Omgevingsloketonline wordt bij OLO-2 een overschot verwacht (€ 0,5 miljoen) als gevolg van de verrekening van de kosten van de release van OLO 2.11.

Ombouw OLO-3

DCI (Directie Concern Informatievoorziening) voert de opzet van OLO (omgevingsloket online) uit. In het kader van de uitvoering van OLO-3 wordt € 0,6 miljoen overgeboekt naar artikel 97 Algemeen departement (DCI is de interne uitvoerder van IenM). Diens uitgaven worden verantwoord op artikel 97 Algemeen departement.

Ontvangsten

De Unie van Waterschappen draagt bij aan de kosten van de opdrachtverstrekking aan het Kadaster voor Basisregistraties. Voor het innen van de gelden is een vordering vastgelegd. Op basis van de ontvangst wordt een aanvullende opdracht verstrekt aan het Kadaster. Hiervoor dient het uitgavenbudget voor het BRK (Basisregistraties Kadaster) deels te worden opgehoogd.

Artikel 14 Wegen en verkeersveiligheid

Budgettaire gevolgen van beleid: 1e suppletoire begroting 2015 (Bedragen in x € 1.000)

14	Wegen en verkeersveiligheid	Stand ontwerpbe- groting	Mutaties via NvW en amendement	Stand vastge- stelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2016	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019
		(1)	(2)	(3=1+2)	(4)	(5=3+4)	(6)	(7)	(8)	(9)
Verplichtingen		30.322	0	30.322	2.220	32.542	- 2.302	- 892	526	163
Uitgaven:		32.043	0	32.043	1.095	33.138	998	- 92	1.326	163
<i>Waarvan juridisch verplicht:</i>		<i>68%</i>				<i>87%</i>				
14.01	<i>Netwerk</i>	15.029	0	15.029	1.201	16.230	1.166	- 36	1.365	192
14.01.01	Opdrachten	10.303	0	10.303	1.456	11.759	1.096	- 96	1.365	192
	- Beter benutten	5.180	0	5.180	1.662	6.842	1.430	- 60	1.382	
	- Overige opdrachten	5.123	0	5.123	- 206	4.917	- 334	- 36	- 17	192
14.01.02	Subsidies	2.166	0	2.166	- 988	1.178	70	60		
14.01.03	Bijdrage aan agentschappen	2.560	0	2.560	733	3.293	0	0	0	0
	- waarvan bijdrage aan RWS	2.560	0	2.560	733	3.293				
14.02	<i>Veiligheid</i>	17.014	0	17.014	- 106	16.908	- 168	- 56	- 39	- 29
14.02.01	Opdrachten	5.313	0	5.313	- 106	5.207	- 968	- 56	- 39	- 29
14.02.02	Subsidies	11.313	0	11.313	0	11.313	800			
14.02.03	Bijdrage aan agentschappen	388	0	388	0	388				
	- waarvan bijdrage aan RWS	388	0	388	0	388				
	Ontvangsten	6.782	0	6.782	- 398	6.384	0	0	0	0

14.01 Netwerk

Beter Benutten

Ten behoeve van het programma Beter Benutten Intelligente Transport Systemen (ITS) worden middelen overgeheveld uit het Infrastructuurfonds artikel 12. ITS gaat om de toepassing van informatie- en communicatietechnologieën in transport, infrastructuur en voertuigen om het verkeer veiliger, efficiënter en betrouwbaarder te maken. De ITS-maatregelen zijn in zeven pijlers onder te verdelen: Multimodale reisinformatie, Spookfiles, Open parkeerdata, Brabant In Car III, Reisinformatiediensten, Blauwe Golf en de Data Verbeter Top 5.

Overige opdrachten

Bij Najaarsnota 2014 is gemeld dat de ministerraad een besluit zal nemen over de verstrekking van een renteloze lening voor infrastructurele werken aan Saba. De ministerraad heeft ingestemd met de lening van \$ 2,5 mln, die wordt gefinancierd uit het opdrachtenbudget artikel 14. De lening wordt in de periode 2016 tot en met 2025 afgelost in jaarlijkse termijnen van € 0,2 mln door een inhouding op het BES-fonds. De inhouding wordt overgeboekt naar lenM.

Artikel 15 OV-keten

Budgettaire gevolgen van beleid: 1e suppletoire begroting 2015 (Bedragen in x € 1.000)

15	OV-keten	Stand ontwerpbe- groting	Mutaties via NvW en amendement	Stand vastge- stelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2016	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019
		(1)	(2)	(3=1+2)	(4)	(5=3+4)	(6)	(7)	(8)	(9)
Verplichtingen		6.021	500	6.521	- 1.304	5.217	- 542	- 554	- 543	- 319
Uitgaven:		6.021	500	6.521	- 41	6.480	22	- 87	- 76	- 271
<i>Waarvan juridisch verplicht:</i>		<i>70%</i>				<i>50%</i>				
15.01	OV-keten	6.021	500	6.521	- 41	6.480	22	- 87	- 76	- 271
15.01.01	Opdrachten	4.268	500	4.768	- 376	4.392	22	- 87	- 76	- 271
15.01.02	Subsidies	758	0	758	335	1.093				
15.01.03	Bijdrage aan agentschappen - waarvan bijdrage aan RWS	995	0	995	0	995	0	0	0	0
		995	0	995	0	995				
	Ontvangsten	0	0	0	122	122	0	0	0	0

15.01 Openbaar vervoer

Subsidie regionaal OV systeem

Dit betreft subsidies voor de Boordcomputer Taxi (BCT) en voor de onafhankelijke OV-klientenbarometer. De OV-klientenbarometer heeft betrekking op al het openbaar vervoer dat wordt aangestuurd door de provincies en stadregio's.

Ontvangsten

Met het oog op de eindafrekening van de tijdelijke subsidieregeling Boordcomputer Taxi (BCT) wordt rekening gehouden met een incidentele ontvangstenmeevaller, zoals zich ook in 2014 heeft voorgedaan.

Artikel 16 Spoor

Budgettaire gevolgen van beleid: 1e suppletoire begroting 2015 (Bedragen in x € 1.000)

16	Spoor	Stand ontwerpbe- groting	Mutaties via NvW en amendement	Stand vastge- stelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2016	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019
		(1)	(2)	(3=1+2)	(4)	(5=3+4)	(6)	(7)	(8)	(9)
Verplichtingen		19.709	0	19.709	18.401	38.110	- 59	- 24	- 15	- 10
Uitgaven:		28.785	0	28.785	10.090	38.875	9.017	- 24	- 15	- 10
<i>Waarvan juridisch verplicht:</i>		<i>98%</i>				<i>38%</i>				
16.01	<i>Spoor</i>	28.785	0	28.785	10.090	38.875	9.017	- 24	- 15	- 10
16.01.01	Opdrachten	2.339	0	2.339	10.054	12.393	- 59	- 24	- 15	- 10
	- ERTMS	0	0	0	10.101	10.101				
	- Overige opdrachten	2.339	0	2.339	- 47	2.292	- 59	- 24	- 15	- 10
16.01.02	Subsidies	26.346	0	26.346	92	26.438	9.076	0	0	0
	- GSM-R	15.000	0	15.000	0	15.000				
	- Subsidie bodemsanering NS percelen	9.076	0	9.076	0	9.076	9.076			
	- Overige subsidies	2.270	0	2.270	92	2.362				
16.01.03	Bijdrage aan agentschappen	0	0	0	44	44	0	0	0	0
	- waarvan bijdrage aan KNMI	0	0	0	44	44				
	- waarvan bijdrage aan RWS	0	0	0	0	0				
16.01.05	Bijdragen aan internationale organisaties	100	0	100	- 100	0	0	0	0	0
	Ontvangsten	0	0	0	135	135	0	0	0	0

Verplichtingen

De verhoging van het beschikbare bedrag verplichtingen vloeit voort uit het convenant «Bodemsanering NS-percelen». Op basis van dit convenant ontvangt de stichting bodemsanering Nederland een totale subsidie van € 18 miljoen in 2015 en 2016. Het kasbudget was reeds bij Miljoenennota 2015 opgenomen, het verplichtingenbudget wordt bij Voorjaarsnota opgehoogd.

16.01 Spoor

ERTMS

De verhoging van de uitgaven op artikel 16 betreft nagenoeg geheel de bijdrage aan NS voor de ERTMS pilot Amsterdam-Utrecht. Hiervoor worden middelen overgeboekt vanuit het Infrastructuurfonds artikel 13 Spoor. De uitgaven voor de ERTMS pilot worden namelijk op de operationele doelstelling 13.03 in het Infrastructuurfonds geraamd maar de uitgaven, met uitzondering van de door ProRail gemaakte kosten, dienen op de begroting van Hoofdstuk XII te worden verantwoord.

Ontvangsten

Met het oog op de eindafrekening van overige subsidies wordt rekening gehouden met een ontvangstenmeevaller zoals zich ook in 2014 heeft voorgedaan.

Artikel 17 Luchtvaart

Budgettaire gevolgen van beleid: 1e suppletoire begroting 2015 (Bedragen in x € 1.000)

17	Luchtvaart	Stand ontwerpbe- grotting	Mutaties via NvW en amendement	Stand vastge- stelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2016	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019
		(1)	(2)	(3=1+2)	(4)	(5=3+4)	(6)	(7)	(8)	(9)
Verplichtingen		20.617	0	20.617	- 698	19.919	- 294	- 181	- 40	- 29
Uitgaven:		23.759	0	23.759	- 639	23.120	- 294	- 181	- 40	- 29
<i>Waarvan juridisch verplicht:</i>		<i>82%</i>				<i>82%</i>				
17.01	Luchtvaart	23.759	0	23.759	- 639	23.120	- 294	- 181	- 40	- 29
17.01.01	Opdrachten	10.229	0	10.229	- 864	9.365	- 752	- 639	- 298	- 287
	- Opdrachten GIS	5.001	0	5.001	0	5.001				
	- Leefbaarheidsfonds	0	0	0	0	0				
	- Overige opdrachten	5.228	0	5.228	- 864	4.364	- 752	- 639	- 298	- 287
17.01.02	Subsidies	452	0	452	215	667	458	458	258	258
17.01.03	Bijdrage aan agentschappen	11.898	0	11.898	10	11.908	0	0	0	0
	- waarvan bijdrage aan RWS									
	(Caribisch Nederland)	11.850	0	11.850	0	11.850				
	- waarvan bijdrage aan RWS	48	0	48	- 13	35				
	- waarvan bijdrage aan KNMI	0	0	0	23	23				
17.01.05	Bijdrage aan internationale organisa- ties	1.180	0	1.180	0	1.180				
	Ontvangsten	33.109	0	33.109	240	33.349	- 200	- 300	0	0

17.01 Luchtvaart

Subsidie Corporate Biofuel Programme

In 2015, 2016 en 2017 draagt lenM jaarlijks € 0,2 miljoen bij aan het KLM Corporate Biofuel Programme. Dit is een innovatieprogramma waarbij ondernemingen ervoor kiezen om een deel van hun dienstreizen op duurzame biobrandstof te vliegen en zo de CO2-uitstoot te reduceren. De bijdrage van € 0,2 miljoen wordt door KLM volledig geïnvesteerd in duurzame biokerosine en draagt daarmee bij aan de vergroening van de luchtvaartsector.

Artikel 18 Scheepvaart en havens

Budgettaire gevolgen van beleid: 1e suppletoire begroting 2015 (Bedragen in x € 1.000)

18	Scheepvaart en Havens	Stand ontwerpbe- groting	Mutaties via NvW en amendement	Stand vastge- stelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2016	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019
		(1)	(2)	(3=1+2)	(4)	(5=3+4)	(6)	(7)	(8)	(9)
Verplichtingen		4.707	0	4.707	29.386	34.093	- 310	- 271	- 14	- 10
Uitgaven:		4.732	0	4.732	8.436	13.168	18.671	6.780	4.456	2.599
<i>Waarvan juridisch verplicht:</i>		<i>70%</i>				<i>100%</i>				
18.01	<i>Scheepvaart en havens</i>	4.732	0	4.732	8.436	13.168	18.671	6.780	4.456	2.599
18.01.01	Opdrachten	2.324	0	2.324	6.219	8.543	14.234	2.175	511	2.519
18.01.02	Subsidies	0	0	0	2.275	2.275	4.357	4.525	3.865	
18.01.03	Bijdrage aan agentschappen – waarvan bijdrage aan RWS	1.404	0	1.404	- 138	1.266	0	0	0	0
18.01.05	Bijdragen aan internationale organisaties	1.404	0	1.404	80	1.084	80	80	80	80
	Ontvangsten	0	0	0	141	141	0	0	0	0

Verplichtingen

De verhoging van het beschikbare bedrag verplichtingen vloeit voort uit de dekking van de uitgaven voor de Topsector Logistiek jaarplan 2015, zoals gemeld onder 18.01 Scheepvaart en havens. In 2015 wordt voor het Jaarplan 2015 Topsector Logistiek € 20,5 miljoen aan verplichtingen aangegaan.

18.01 Scheepvaart en havens

Topsector Logistiek

Ten behoeve van de financiële dekking voor het jaarplan 2015 van de Topsector Logistiek wordt € 8,5 miljoen overgeheveld uit het Infrastructuurfonds naar Hoofdstuk XII. Het jaarplan omvat verschillende projecten om de ambities van de Topsector Logistiek op de thema's bereikbaarheid, leefbaarheid en concurrentiekracht te realiseren.

Ontvangsten

In 2014 heeft zich een ontvangstenmeevaller voorgedaan op de tijdelijke subsidieregeling maritieme innovatie. Met het oog op de eindafrekening van deze regeling wordt in 2015 rekening gehouden met eenzelfde ontvangstenmeevaller, zoals zich in 2014 heeft voorgedaan.

Artikel 19 Klimaat

Budgettaire gevolgen van beleid: 1e suppletoire begroting 2015 (Bedragen in x € 1.000)

19	Klimaat	Stand ontwerpbe-groting	Mutaties via NvW en amendement	Stand vastge-stelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2016	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019
		(1)	(2)	(3=1+2)	(4)	(5=3+4)	(6)	(7)	(8)	(9)
Verplichtingen		55.891	0	55.891	2.434	58.325	4.942	4.297	4.172	6.939
Uitgaven:		59.915	0	59.915	10.990	70.905	5.058	4.447	4.347	6.939
<i>Waarvan juridisch verplicht:</i>		<i>80%</i>				<i>100%</i>				
19.01	<i>Klimaat</i>	25.124	0	25.124	-9.414	15.710	-4.016	-3.948	-3.478	-728
19.01.01	Opdrachten	9.032	0	9.032	-7.283	1.749	-4.085	-3.948	-3.478	-728
19.01.02	Subsidies	5.300	0	5.300	-2.590	2.710	69			
19.01.03	Bijdrage aan agentschappen	10.792	0	10.792	459	11.251	0	0	0	0
	– Waarvan bijdrage aan KNMI	218	0	218	432	650				
	– Waarvan bijdrage aan RWS	3.391	0	3.391	0	3.391				
	– Waarvan bijdrage aan Nea	7.183	0	7.183	27	7.210				
19.02	<i>Internationaal beleid, coordinatie en samenwerking</i>	34.791	0	34.791	20.404	55.195	9.074	8.395	7.825	7.667
19.02.01	Opdrachten	8.204	0	8.204	2.157	10.361	-1.774	-1.918	-1.858	-1.690
	– Uitvoering CDM	0	0	0	6.900	6.900				
	– RIVM	0	0	0	0	0				
	– AgNL	0	0	0	0	0				
	– Interreg	2.783	0	2.783	0	2.783				
	– Overige opdrachten	5.421	0	5.421	-4.743	678	-1.774	-1.918	-1.858	-1.690
19.02.03	Bijdrage aan agentschappen	23.913	0	23.913	17.127	41.040	10.848	10.313	9.683	9.357
	– waarvan bijdrage aan RIVM	23.509	0	23.509	7.709	31.218	6.794	6.483	6.389	6.064
	– waarvan bijdrage aan RWS	402	0	402	0	402				
	– waarvan bijdrage aan RVO	2	0	2	9.418	9.420	4.054	3.830	3.294	3.293
19.02.05	Bijdrage aan internationale organisaties	2.674	0	2.674	1.120	3.794				
	Ontvangsten	168.000	0	168.000	0	168.000	0	0	0	0

19.01 Klimaat

Gecoördineerde opdrachtverlening RVO

De totale opdracht aan het RVO wordt verantwoord op artikelonderdeel 19.02.03. De in het kader van deze opdracht bij de afzonderlijke directies geraamde aanvullende budgetten worden dan ook overgeboekt naar het hiervoor genoemde artikel.

Overboeking naar BDU

In het kader van praktijkproeven met waterstofbussen in het openbaar vervoer worden er middelen gedecentraliseerd naar het BDU. De verplichtingenbudgetten zijn reeds in 2014 overgeboekt en bij deze begroting worden de bijbehorende uitgavenbudgetten overgeboekt.

19.02 Internationaal beleid, coördinatie en samenwerking

Gecoördineerde opdrachtverlening RVO

De totale opdracht aan het RVO wordt verantwoord op artikel 19.02.03. De in het kader van deze opdracht bij de afzonderlijke directies geraamde aanvullende budgetten worden dan ook overgeboekt naar dit artikel. In 2015 is de totale omvang van opdrachten aan het RVO € 9,4 miljoen.

Gecoördineerde opdrachtverlening RIVM

De totale opdracht aan het RIVM wordt verantwoord op artikel 19.02.03. De in het kader van deze opdracht bij de afzonderlijke directies geraamde aanvullende budgetten worden dan ook overgeboekt naar dit artikel.

Arbitragezaak Panama (HGIS)

Bij HGIS-besluitvorming 2014 is afgesproken dat eventuele verplichtingen die mogelijk voortvloeien uit een in Panama aangespannen arbitragezaak over het wel of niet moeten afnemen van emissierechten uit het CDM-waterkrachtproject Xacbal/Panama en uit twee vergelijkbare zaken worden opgevangen binnen de HGIS. In februari 2015 is de uitspraak in de arbitragezaak Xacbal/Panama gekomen en negatief voor Nederland geëindigd. In totaal bedragen de kosten die samenhangen met deze arbitragezaak € 6,7 miljoen. Conform HGIS-besluitvorming 2014 wordt IenM hiervoor gecompenseerd vanuit de HGIS.

Overboeking t.b.v. ESA (ruimtevaart)

In het kader van ESA-ruimtevaart worden middelen naar het Ministerie van Economische Zaken overgeheveld (€ 2,5 miljoen). Deze bijdrage wordt gedaan voor de ontwikkeling van producten van ESA-programma's.

Artikel 20 Lucht en geluid

Budgettaire gevolgen van beleid: 1e suppletoire begroting 2015 (Bedragen in x € 1.000)

20	Lucht en Geluid	Stand ontwerpbe- groting	Mutaties via NvW en amendement	Stand vastge- stelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2016	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019
		(1)	(2)	(3=1+2)	(4)	(5=3+4)	(6)	(7)	(8)	(9)
Verplichtingen		25.638	0	25.638	9.783	35.421	- 284	- 126	- 1.489	- 1.194
Uitgaven:		36.450	0	36.450	- 24	36.426	1.716	874	10.366	- 1.194
<i>Waarvan juridisch verplicht:</i>		<i>92%</i>				<i>100%</i>				
20.01	<i>Luchtkwaliteit en tegengaan geluidshinder</i>	36.450	0	36.450	- 24	36.426	1.716	874	10.366	- 1.194
20.01.01	Opdrachten	7.328	0	7.328	- 1.333	5.995	- 771	- 1.434	- 1.489	- 1.194
	- Verkeersemissies	3.802	0	3.802	- 1.370	2.432		- 1.206	- 1.194	- 1.194
	- Geluid- en luchtsanering	3.526	0	3.526	37	3.563	- 771	- 228	- 295	
20.01.02	Subsidies	2.000	0	2.000	2.262	4.262	3.687	2.308	0	0
	- Euro 6 en Euro-VI	2.000	0	2.000	2.262	4.262	3.687	2.308		
20.01.03	Bijdrage aan agentschappen	1.057	0	1.057	0	1.057	0	0	0	0
	- waarvan bijdrage aan RWS	1.057	0	1.057	0	1.057				
20.01.04	Bijdrage aan medeoverheden	25.191	0	25.191	- 1.400	23.791	- 1.200	0	11.855	0
	- NSL	1.250	0	1.250	- 1.250	0			11.855	
	- Wegverkeerlawaaï	23.941	0	23.941	- 150	23.791	- 1.200			
	- Overige bijdrage medeoverheden	0	0	0	0	0				
20.01.07	Bekostiging	874	0	874	447	1.321				
	Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Verplichtingen

De verhoging van de verplichtingen heeft er met name mee te maken dat bij de overboeking van het Infrastructuurfonds naar Hoofdstuk XII naast kasbudget ook verplichtingenbudget wordt overgeheveld.

20.01 Luchtkwaliteit en tegengaan geluidshinder

Gecoördineerde opdrachtverlening RIVM

De totale opdracht aan het RIVM wordt verantwoord op artikelonderdeel 19.02.03. De in het kader van deze opdracht bij de afzonderlijke directies geraamde aanvullende budgetten worden dan ook overgeboekt naar het hiervoor genoemde artikel.

Overboeking ten behoeve van Green Deal Laadinfrastructuur

In het kader van de Green Deal «Openbaar Toegankelijke Laadinfrastructuur» wordt een bedrag van € 2,5 miljoen overgeheveld naar het Ministerie van Economische Zaken. Deze bijdrage is nodig voor de infrastructuur van laadpunten voor elektrische auto's.

Overboeking van Infrastructuurfonds

Op het Infrastructuurfonds staat in de periode 2015–2018 een nog resterend bedrag van € 23 miljoen gereserveerd voor maatregelen in het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Bij deze begroting hevelt lenM de middelen over naar Hoofdstuk XII ten behoeve van een correcte verantwoording. Voor 2015 is dit een bedrag van € 5,2 miljoen.

Artikel 21 Duurzaamheid

Budgettaire gevolgen van beleid: 1e suppletoire begroting 2015 (Bedragen in x € 1.000)

21	Duurzaamheid	Stand ontwerpbe- groting	Mutaties via NvW en amendement	Stand vastge- stelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2016	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019
		(1)	(2)	(3=1+2)	(4)	(5=3+4)	(6)	(7)	(8)	(9)
Verplichtingen		19.262	1.000	20.262	724	20.986	- 348	862	874	- 2.108
Uitgaven:		20.493	1.000	21.493	- 2.135	19.358	- 286	862	874	- 2.108
<i>Waarvan juridisch verplicht:</i>		<i>85%</i>				<i>100%</i>				
21.04	Duurzaamheidsinstrumentarium	1.787	0	1.787	- 336	1.451	- 331	- 129	- 155	- 322
21.04.01	Opdrachten	1.593	0	1.593	- 336	1.257	- 331	- 129	- 155	- 322
21.04.03	Bijdrage aan agentschappen	194	0	194	0	194	0	0	0	0
	- waarvan bijdrage aan RWS	194	0	194	0	194				
21.05	Duurzame Productketens	15.399	1.000	16.399	- 1.054	15.345	700	1.646	1.684	- 1.131
21.05.01	Opdrachten	12.279	1.000	13.279	- 1.702	11.577	638	1.646	1.684	- 1.131
21.05.02	Subsidies	520	0	520	648	1.168	62			
21.05.03	Bijdrage aan agentschappen	2.600	0	2.600	0	2.600	0	0	0	0
	- waarvan bijdrage aan RWS	2.600	0	2.600	0	2.600				
21.06	Natuurlijk kapitaal	3.307	0	3.307	- 745	2.562	- 655	- 655	- 655	- 655
21.06.01	Opdrachten	2.079	0	2.079	- 386	1.693	- 655	- 655	- 655	- 655
21.06.02	Subsidies	359	0	359	- 359	0				
21.06.03	Bijdrage aan agentschappen	869	0	869	0	869	0	0	0	0
	- waarvan bijdrage aan RWS	869	0	869	0	869				
21.06.04	Bijdrage aan medeoverheden	0	0	0	0	0				
	Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0

21.05 Duurzame Productketens

Gecoördineerde opdrachtverlening RVO

De totale opdracht aan het RVO wordt verantwoord op artikelonderdeel 19.02.03. De in het kader van deze opdracht bij de afzonderlijke directies geraamde aanvullende budgetten worden dan ook overgeboekt naar het hiervoor genoemde artikel.

Gecoördineerde opdrachtverlening RIVM

De totale opdracht aan het RIVM wordt verantwoord op artikelonderdeel 19.02.03. De in het kader van deze opdracht bij de afzonderlijke directies geraamde aanvullende budgetten worden dan ook overgeboekt naar het hiervoor genoemde artikel.

Caribisch Nederland – Afvalbeheer

Voor het opzetten van afvalbeheer op Caribisch Nederland vindt er een overboeking plaats van verschillende artikelen (13, 16 en 18) naar artikel 21.

Artikel 22 Externe veiligheid en risico's

Budgettaire gevolgen van beleid: 1e suppletoire begroting 2015 (Bedragen in x € 1.000)

22	Externe veiligheid en risico's	Stand ontwerpbe-groting	Mutaties via NvW en amendement	Stand vastge-stelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2016	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019
		(1)	(2)	(3=1+2)	(4)	(5=3+4)	(6)	(7)	(8)	(9)
Verplichtingen		42.203	- 1.000	41.203	9.952	51.155	- 4.355	- 3.950	- 4.232	- 4.137
Uitgaven:		43.846	- 1.000	42.846	5.023	47.869	- 4.383	- 3.950	- 4.232	- 4.137
<i>Waarvan juridisch verplicht:</i>		<i>94%</i>				<i>50%</i>				
22.01	<i>Veiligheid chemische stoffen</i>	10.597	0	10.597	523	11.120	- 2.372	- 2.720	- 3.732	- 3.407
22.01.01	Opdrachten	7.483	0	7.483	- 3.448	4.035	- 2.655	- 3.320	- 3.907	- 3.582
	- Veiligheid en gezondheid	2.182	0	2.182	- 1.547	635	- 1.443	- 1.452	- 1.214	- 1.412
	- Overige opdrachten	5.301	0	5.301	- 1.901	3.400	- 1.212	- 1.868	- 2.693	- 2.170
22.01.02	Subsidies	2.469	0	2.469	3.971	6.440	303	600	175	175
22.01.03	Bijdrage aan agentschappen	645	0	645	0	645	0	0	0	0
	- waarvan bijdrage aan RWS	645	0	645	0	645				
22.01.05	Bijdragen aan internationale organisaties	0	0	0	0	0	- 20			
22.02	<i>Veiligheid GGO's</i>	2.910	0	2.910	- 231	2.679	- 1.400	- 730	0	- 230
22.02.01	Opdrachten	2.910	0	2.910	- 231	2.679	- 1.400	- 730	0	- 230
22.02.05	Bijdragen aan internationale organisaties	0	0	0	0	0				
22.03	<i>Externe veiligheid inrichtingen en transport</i>	30.339	- 1.000	29.339	4.731	34.070	- 611	- 500	- 500	- 500
22.03.01	Opdrachten	24.053	- 1.000	23.053	- 2.031	21.022	- 611	- 500	- 500	- 500
	- Programma omgevingsveiligheid	19.000	- 1.000	18.000	- 289	17.711				
	- Uitvoering veiligheid inrichtingen en basisnetten	3.083	0	3.083	- 742	2.341	- 611	- 500	- 500	- 500
	- Overige opdrachten	1.970	0	1.970	- 1.000	970				
22.03.02	Subsidies	524	0	524	3.057	3.581	4.500	7.000	21.591	21.583
22.03.03	Bijdrage aan agentschappen	2.762	0	2.762	0	2.762	0	0	0	0
	- waarvan bijdrage aan RWS	2.762	0	2.762	0	2.762				
22.03.04	Bijdragen aan medeoverheden	0	0	0	6.177	6.177	- 4.500	- 7.000	- 21.591	- 21.583
	- Bijdragen asbestsanering	0	0	0	6.177	6.177	- 4.500	- 7.000	- 21.591	- 21.583
	- Bijdragen programma Externe Veiligheid	0	0	0	0	0				
	- Overige bijdragen aan medeoverheden	0	0	0	0	0				
22.03.05	Bijdragen aan internationale organisaties	0	0	0	0	0				
22.03.09	Inkomensoverdracht	3.000	0	3.000	- 2.472	528				
	Ontvangsten	2.719	0	2.719	10.203	12.922	128	425	0	0

Verplichtingen

De verhoging van de verplichtingen heeft met name te maken met de desalderingen die verband houden met de uitvoering van NANoREG, ProSafe en de Saneringsregeling Asbestwegen derde fase.

22.01 Veiligheid chemische stoffen

Gecoördineerde opdrachtverlening RIVM

De totale opdracht aan het RIVM wordt verantwoord op artikelonderdeel 19.02.03. De in het kader van deze opdracht bij de afzonderlijke directies geraamde aanvullende budgetten worden dan ook overgeboekt naar het hiervoor genoemde artikel.

NANoREG

IenM ontvangt van de Europese Commissie (EC) middelen ten behoeve van de coördinatie van het EU-programma NANoREG. De uitvoering van dit project is ondergebracht bij het projectbureau NANoREG bij het RIVM. Artikel 22 fungeert als een doorgeefluik. Hierdoor wordt het subsidiebudget verhoogd met € 2,3 miljoen.

ProSafe

IenM ontvangt van de Europese Commissie (EC) middelen ten behoeve van de coördinatie van het EU-project ProSafe. Net als in het geval met NANoREG fungeert artikel 22 als een doorgeefluik. Hierdoor wordt het subsidiebudget verhoogd met € 1,6 miljoen.

22.03 Externe veiligheid inrichtingen en transport

De verhoging van dit budget betreft met name de afrekening van het project Saneringsregeling Asbestwegen derde fase (€ 6,2 miljoen).

Ontvangsten

De verhoging van de ontvangsten heeft met name te maken met de desalderingen zoals hierboven genoemd. IenM ontvangt van de Europese Commissie (EC) middelen ten behoeve van de coördinatie van het EU-programma NANoREG (€ 2,3 miljoen) en ProSafe (€ 1,6 miljoen). Daarnaast zijn er ontvangsten in het kader van de afrekening van het project Saneringsregeling Asbestwegen derde fase (€ 6,2 miljoen).

Artikel 23 Meteorologie, seismologie en aardobservatie

Budgettaire gevolgen van beleid: 1e suppletoire begroting 2015 (Bedragen in x € 1.000)

23	Meteorologie, seismologie en aardobservatie	Stand ontwerp-begroting	Mutaties via NvW en amendement	Stand vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2016	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019
		(1)	(2)	(3=1+2)	(4)	(5=3+4)	(6)	(7)	(8)	(9)
Verplichtingen		40.781	0	40.781	165	40.946				
Uitgaven:		39.914	0	39.914	165	40.079	0	0	0	0
<i>Waarvan juridisch verplicht:</i>		<i>100%</i>				<i>100%</i>				
23.01	<i>Meteorologie en seismologie</i>	22.913	0	22.913	165	23.078	0	0	0	0
23.01.03	Bijdrage aan het agentschap KNMI	22.046	0	22.046	0	22.046	0	0	0	0
	– <i>Meteorologie</i>	21.553	0	21.553	0	21.553				
	– <i>Seismologie</i>	493	0	493	0	493				
23.01.04	Bijdrage aan internationale organisatie	867	0	867	165	1.032	0	0	0	0
	– <i>Contributie WMO (HGIS)</i>	867	0	867	165	1.032				
23.02	<i>Aardobservatie</i>	17.001	0	17.001	0	17.001	0	0	0	0
23.02.03	Bijdrage aan het agentschap KNMI	17.001	0	17.001	0	17.001	0	0	0	0
	– <i>Aardobservatie</i>	17.001	0	17.001	0	17.001				
	Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0

De wijzigingen bij 1^e suppletoire begroting op dit artikel zijn zeer beperkt en kleiner dan de gehanteerde norm en worden verder niet uiteengezet (zie de leeswijzer).

Artikel 24 Handhaving en toezicht

Budgettaire gevolgen van beleid: 1e suppletoire begroting 2015 (Bedragen in x € 1.000)

24	Handhaving en toezicht	Stand ontwerpbe- groting	Mutaties via NvW en amendement	Stand vastge- stelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2016	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019
		(1)	(2)	(3=1+2)	(4)	(5=3+4)	(6)	(7)	(8)	(9)
Verplichtingen		110.047	0	110.047	- 2.933	107.114	- 3.306	- 4.110	- 4.264	- 4.264
Uitgaven:		110.047	0	110.047	- 2.933	107.114	- 3.306	- 4.110	- 4.264	- 4.264
<i>Waarvan juridisch verplicht:</i>		<i>100%</i>				<i>100%</i>				
24.01	<i>Handhaving en toezicht</i>	110.047	0	110.047	- 2.933	107.114	- 3.306	- 4.110	- 4.264	- 4.264
24.01.03	Bijdrage aan het agentschap ILT	110.047	0	110.047	- 2.933	107.114	- 3.306	- 4.110	- 4.264	- 4.264
	- <i>Risicovolle bedrijven</i>	9.990	0	9.990	- 3.812	6.178	- 3.984	- 4.137	- 4.294	- 4.294
	- <i>Rail en wegvervoer</i>	24.286	0	24.286	343	24.629	105	71	72	72
	- <i>Scheepvaart</i>	14.892	0	14.892	- 36	14.856	- 29	- 50	- 49	- 49
	- <i>Luchtvaart</i>	12.957	0	12.957	- 34	12.923	- 27	- 45	- 45	- 45
	- <i>Risicovolle stoffen en producten</i>	33.131	0	33.131	129	33.260	144	103	103	103
	- <i>Water, bodem, bouwen</i>	14.791	0	14.791	477	15.268	485	- 52	- 51	- 51
	Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0

24.01 Handhaving en toezicht

De afname komt voornamelijk door de budgettaire overboeking van middelen voor de Kernfysische Dienst (KFD) naar artikel 98 als gevolg van de overgang van de KFD in de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) per 1 januari 2015.

Artikel 25 Brede Doeluitkering

Budgettaire gevolgen van beleid: 1e suppletoire begroting 2015 (Bedragen in x € 1.000)

25	Brede doeluitkering	Stand ontwerpbe-groting	Mutaties via NvW en amendement	Stand vastge-stelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2016	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019
		(1)	(2)	(3=1+2)	(4)	(5=3+4)	(6)	(7)	(8)	(9)
	Verplichtingen	1.807.451	0	1.807.451	0	1.807.451				
	Uitgaven:	1.782.405	0	1.782.405	91.001	1.873.406	0	0	0	0
	<i>Waarvan juridisch verplicht:</i>	<i>100%</i>				<i>100%</i>				
25.01	Brede doeluitkering	1.782.405	0	1.782.405	91.001	1.873.406				
	Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0

25.01 Brede doeluitkering

Beter Benutten

In het kader van het programma Beter Benutten wordt € 58,9 miljoen overgeboekt vanuit het Infrastructuurfonds.

Waterstofbussen

Via de BDU 2015 wordt € 4,7 miljoen beschikbaar gesteld voor proeven met zero-emissie waterstofbussen in het openbaar vervoer. De middelen bestemd voor vijf proeven met waterstofbussen zijn afkomstig van artikel 19 Klimaat.

Overige projecten

Naast Beter Benutten en de proeven met waterstofbussen vinden er voor diverse andere projecten overboekingen vanuit het Infrastructuurfonds naar de BDU plaats. Het betreft hier bijdragen aan stadregio's en provincies voor de aanleg van P+R voorzieningen, een bijdrage aan de provincie Gelderland voor de in het Lenteakkoord 2012 afgesproken bijdrage aan drie spoorlijnen in Oost Nederland en bijdragen voor de decentralisatie van de spoorlijn Zwolle-Enschede en twee spoorprojecten in de gemeente Utrecht.

Artikel 26 Bijdrage investeringsfondsen

Budgettaire gevolgen van beleid: 1e suppletoire begroting 2015 (Bedragen in x € 1.000)

26	Bijdrage investeringsfondsen	Stand ontwerpbe-groting	Mutaties via NvW en amendement	Stand vastge-stelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2016	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019
		(1)	(2)	(3=1+2)	(4)	(5=3+4)	(6)	(7)	(8)	(9)
	Verplichtingen	6.453.944	0	6.453.944	- 405.136	6.048.808	70.544	- 6.029	60.239	149.918
	Uitgaven:	6.453.944	0	6.453.944	- 405.136	6.048.808	70.544	- 6.029	60.239	149.918
26.01	Bijdrage aan het Infrastructuurfonds	5.329.360	0	5.329.360	- 330.527	4.998.833	69.774	- 6.799	59.499	74.553
26.02	Bijdrage aan het Deltafonds	1.124.584	0	1.124.584	- 74.609	1.049.975	770	770	740	75.365
	Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Verplichtingen

De verplichtingenmutaties zijn een weerspiegeling van de bovenstaande toegelichte kasmutaties.

26.01 Bijdrage aan het Infrastructuurfonds

De bijdrage vanuit Hoofdstuk XII aan het Infrastructuurfonds wordt voor het jaar 2015 met € 330,8 miljoen verlaagd. De voeding wordt enerzijds verlaagd ten behoeve van de kasschuif via de algemene middelen (- € 250 miljoen), bijdragen aan de BDU (- € 86,3 miljoen, waarvan € 58,9 miljoen voor Beter Benutten, zie artikel 25) en de financiering van de ERTMS pilot en de Topsector Logistiek (- € 8,5) en anderzijds een toevoeging van de algemene middelen ten behoeve van de belasting van Infraspied (€ 22,5 miljoen).

a) Kasschuif via algemene middelen

In 2015 worden voor de projecten Kanaal Gent-Terneuzen, N35 Nijverdalen-Wierden en Zeetoegang IJmond versneld bijdragen van derden ontvangen, terwijl de projectuitgaven pas in latere jaren zijn voorzien. Middels een kasschuif via het generale beeld, worden deze financiële middelen (- € 250 miljoen) verschoven van 2015 naar 2016 (€ 100 miljoen) 2018 (€ 75 miljoen) en 2019 (€ 75 miljoen)

b) Naar BDU

In het kader van het programma Beter Benutten worden middelen aan de BDU overgeboekt (- € 58,9 miljoen). Daarnaast vinden diverse overboekingen plaats, waarvan de belangrijkste zijn: het toekennen aan de provincie Gelderland van de tranche 2015 voor de in het Lenteakkoord van 2012 afgesproken bijdrage aan 3 spoorlijnen in Oost Nederland, een tweetal toezeggingen aan de gemeente Utrecht, de decentralisatie bijdrage Zwolle-Enschede en een bijdrage aan de aanleg van P+R voorzieningen. Zie artikel 25 voor een verdere toelichting.

d) ERTMS en Topsector Logistiek

In het kader van de ERTMS pilot Amsterdam-Utrecht (€ 10,6 miljoen) en ter dekking van het jaarplan 2015 van de Topsector Logistiek (– € 8,5 miljoen) is de voeding aan het Infrastructuurfonds ten behoeve van verantwoording op Hoofdstuk XII achtergebleven (zie respectievelijk artikelen. Het Infrastructuurfonds wordt in de periode 2015 -2020 met € 42,3 miljoen, waarvan € 8,5 miljoen in 2015) verlaagd. Zie ook artikel 14 en 16 voor een verdere toelichting

c) Belasting Infrasppeed

Een bedrag van € 22,5 miljoen wordt in 2015 vanuit de algemene middelen overgeboekt naar het infrastructuurfonds als gevolg van de clause, opgenomen in het contract tussen de Staat en Infrasppeed, met betrekking tot de aftrekbaarheid van de rente op de aandeelhoudersleningen. Tot en met 2028 wordt er in totaal een bedrag van € 60,3 miljoen overgeboekt.

26.02 Bijdrage aan het Deltafonds

De bijdrage vanuit Hoofdstuk XII aan het Deltafonds wordt voor het jaar 2015 met € 74,6 miljoen verlaagd. De voeding wordt voornamelijk als gevolg van de kasschuif via de algemene middelen (– € 75 miljoen). De voeding wordt verder verlaagd ten behoeve van de overboeking van middelen voor het budget BIRK/NSP (– € 0,4 miljoen). Aan de andere kant wordt de voeding vanuit Hoofdstuk XII lenM en Hoofdstuk XIII EZ met € 0,8 miljoen verhoogd ten behoeve van extra wettelijke monitoringverplichtingen.

a) Kasschuif via algemene middelen

Op het Deltafonds lopen een aantal uitvoeringsprogramma's af. Daarnaast zijn de deltabeslissingen genomen en is het nieuwe Hoogwaterbeschermingsprogramma opgestart. lenM staat voor de opgave om het ritme van het meerjarige programma en het budget op het Deltafonds weer met elkaar in overeenstemming te brengen. Derhalve wordt een kasschuif via de algemene middelen van € 75 miljoen op het Deltafonds van 2015 naar 2019 aangebracht.

b) BIRK/NSP

Een deel van het budget van het beëindigde project IJsselsprong Zutphen wordt toegevoegd aan het aanverwante budget BIRK/NSP op hoofdstuk XII (€ 0,4 miljoen).

c) Wettelijke monitoringverplichtingen

lenM en EZ hebben afgesproken om gezamenlijk het monitoringbudget van RWS de komende jaren met € 0,8 miljoen per jaar te verhogen om aan de extra wettelijke monitoringverplichtingen te voldoen, voortvloeiende uit de vogel- en habitatrichtlijn en de kaderrichtlijn mariene strategie.

2.3 De niet-beleidsartikelen

Artikel 97 Algemeen departement

Budgettaire gevolgen van beleid: 1e suppletoire begroting 2015 (Bedragen in x € 1.000)

97	Algemeen departement	Stand ontwerpbe- groting	Mutaties via NvW en amendement	Stand vastge- stelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2016	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019
		(1)	(2)	(3=1+2)	(4)	(5=3+4)	(6)	(7)	(8)	(9)
Verplichtingen		45.168	0	45.168	3.789	48.957	- 2.345	- 1.639	- 2.364	- 1.472
Uitgaven:		45.445	0	45.445	1.359	46.804	- 1.595	- 900	- 1.625	- 700
97.01	IenM-brede programmamiddelen	45.445	0	45.445	1.359	46.804	- 1.595	- 900	- 1.625	- 700
97.01.01	Opdrachten	23.213	0	23.213	359	23.572	- 2.595	- 1.900	- 2.625	- 1.700
97.01.02	Subsidies	250	0	250	1.000	1.250	1.000	1.000	1.000	1.000
97.01.03	Bijdrage aan agentschappen	16.605	0	16.605	0	16.605	0	0	0	0
	- waarvan bijdrage aan KNMI	0	0	0	0	0				
	- waarvan bijdrage aan ILT	16.000	0	16.000	0	16.000				
	- waarvan bijdrage aan RWS	605	0	605	0	605				
97.01.06	Bijdrage aan ZBO en RWT	5.377	0	5.377	0	5.377				
	Ontvangsten	3.373	0	3.373	- 1.100	2.273	- 1.100	- 1.100	- 1.100	- 1.100

Hieronder worden alle beleidsmatig relevante mutaties op het niveau van het artikelonderdeel zichtbaar gemaakt, en waar zinvol en relevant, ook toegelicht (zie leeswijzer).

Verplichtingen

De hogere verplichtingen in 2015 hebben met name te maken met het versterken van de eigenaarsrol in het kader van audits. Verder heeft er een verplichtingschuif plaatsgevonden ten behoeve van de subsidieverlening aan de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek voor het programma SURF (Smart Urban Regions of the Future).

97.01 Algemeen departement

De hogere uitgaven in 2015 worden met name veroorzaakt door overboekingen vanuit artikel 13 ten behoeve van DCI voor het uitvoeren van de opzet van Omgevingsloketonline. Verder betreft dit een overheveling van middelen vanuit artikel 99 Nominaal en onvoorzien voor het versterken van de eigenaarsrol in het kader van audits, zoals gemeld in de Decemberbrief 2014 (Kamerstukken II, 2014/15, 34 000 XII nr. 62).

Artikel 98 Apparaat van het Kerndepartement

Budgettaire gevolgen van beleid: 1e suppletoire begroting 2015 (Bedragen in x € 1.000)

98	Apparaat van het kerndepartement	Stand ontwerpbe-groting	Mutaties via NvW en amendement	Stand vastge-stelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2016	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019
		(1)	(2)	(3=1+2)	(4)	(5=3+4)	(6)	(7)	(8)	(9)
Verplichtingen		296.110	0	296.110	25.177	321.287	26.216	20.749	21.529	20.292
Uitgaven:		300.273	0	300.273	28.323	328.596	24.816	19.348	20.129	18.892
	Personele uitgaven	207.452	0	207.452	19.865	227.317	20.369	19.401	20.390	19.465
	– waarvan eigen personeel	184.953	0	184.953	17.022	201.975	17.651	17.162	18.151	17.226
	– waarvan externe inhuur	11.317	0	11.317	2.786	14.103	2.718	2.239	2.239	2.239
	– waarvan postactieven	11.182	0	11.182	57	11.239				
	Materiele uitgaven	92.821	0	92.821	8.458	101.279	4.447	– 53	– 261	– 573
	– waarvan regulier materieel	30.261	0	30.261	6.775	37.036	– 969	– 1.159	– 1.094	– 1.000
	– waarvan ICT	32.065	0	32.065	654	32.719	– 7	– 2		
	– waarvan bijdrage aan SSO's	30.495	0	30.495	1.029	31.524	5.423	1.108	833	427
	Ontvangsten	2.434	0	2.434	10.991	13.425	1.100	1.100	1.100	1.100

Hieronder worden alle beleidsmatig relevante mutaties op het niveau van het artikelonderdeel zichtbaar gemaakt, en waar zinvol en relevant, ook toegelicht (zie leeswijzer).

Verplichtingen

De toename van de verplichtingen zijn het gevolg van onderstaande mutaties aan de uitgavenkant. Daarnaast is er sprake van een afname omdat er in 2014 verplichtingen eerder zijn aangegaan.

Artikel 98 Apparaat van het kerndepartement

98.01 Personele uitgaven

Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS)

De verhoging van de personele uitgaven betreft nagenoeg geheel een overboeking vanuit EZ (circa € 15 miljoen) en ILT (circa € 3,8 miljoen) ten behoeve van de ANVS in oprichting. Deze dienst valt per 1 januari 2015 onder lenM met een organisatieomvang van ca 100 fte. Vanuit EZ zijn per 1 januari 2015 het RVO/Stralingslab en de directie NIV overgegaan in de ANVS en vanuit de ILT is de Kernfysische Dienst overgegaan. Deze overboeking is voor lenM kaderverhogend.

ERTMS- treinbeveiligingssysteem

In het Regeerakkoord is opgenomen dat dit speerpunt vanaf 2016 gefaseerd moet worden uitgewerkt en ingevoerd. ERTMS heeft medio 2013 door de Tweede Kamer de status van Groot Project Status verkregen. Het totale budget is opgenomen op artikel 17 van het Infrastructuurfonds. Bij de Voorkeursbeslissing van 11 april 2014 (kamerstuk 33 652, nr. 14) heeft de ministerraad aangegeven dat een gemeenschappelijke programmalocatie en inhuur nodig is. Bij het programma was tot op heden nog niet bekend welk bedrag (inhuur en locatie) als separaat apparaatbudget op hoofdstuk XII moest worden gereserveerd. De overboeking van kosten voor inhuur en personele exploitatie bedraagt € 1,1 miljoen.

98.02 Materiële uitgaven

Centrale uitgaven bedrijfsvoering

Een deel van de centraal betaalde uitgaven voor ICT en facilitaire dienstverlening vindt plaats ten behoeve van agentschappen. Hiervoor vindt een interne verrekening plaats door middel van facturering (circa € 9,9 miljoen), zie ook de ontvangsten.

Herverdeling eenheidsprijzen kantoren

Dit betreft de verrekening van huisvestingsbudgetten in verband met de financiële gevolgen van de masterplannen en stelselherziening van de rijkshuisvesting en het aandeel van lenM in de renovatiekosten van het Binnenhof door RVB met ingang van 2016.

ICT/Elias

Het betreft de overdracht aan BZK van de structurele bijdrage lenM ten behoeve van de rijksbrede kosten als gevolg van het eindrapport van de commissie ICT/Elias.

Ontvangsten

Centrale uitgaven bedrijfsvoering

Het betreft de interne verrekening van centraal betaalde uitgaven voor ICT en facilitaire dienstverlening ten behoeve van agentschappen in 2015. Zie ook materiële uitgaven.

Artikel 99 Nominaal en Onvoorzien

Budgettaire gevolgen van beleid: 1e suppletoire begroting 2015 (Bedragen in x € 1.000)

99	Nominaal en onvoorzien	Stand ontwerpbe- groting	Mutaties via NvW en amendement	Stand vastge- stelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutatie 2016	Mutatie 2017	Mutatie 2018	Mutatie 2019
		(1)	(2)	(3=1+2)	(4)	(5=3+4)	(6)	(7)	(8)	(9)
Verplichtingen		8.593	0	8.593	55.493	64.086	29.811	33.968	29.855	31.351
Uitgaven:		8.593	0	8.593	55.493	64.086	29.811	33.968	29.855	31.351
	Nominaal en onvoorzien	8.593	0	8.593	55.493	64.086	29.811	33.968	29.855	31.351
	Ontvangsten	0	0	0	1.388	1.388				

Artikel 99 Nominaal en Onvoorzien

Eindejaarsmarge en loon- en prijsbijstelling

Het voordeling saldo wordt via de eindejaarsmarge aan de begroting van lenM toegevoegd op Hoofdstuk XII, waarvan € 23,2 miljoen in het jaar 2015 en € 2,4 miljoen in het jaar 2017. Daarnaast wordt de loon- en prijsbijstelling van het jaar 2015 voor alle lenM begrotingen bij 1^e suppletoire technisch aan Hoofdstuk XII op artikel 99 Nominaal en Onvoorzien toegevoegd en zal dit bij Ontwerpbegroting 2016 binnen de lenM begroting worden toebedeeld.

Generieke Digitale Infrastructuur (GDI)

De afgelopen jaren is de druk op het gebruik van GDI voorzieningen, de instandhouding en doorontwikkeling daarvan sterk toegenomen. Hierdoor zijn er tekorten ontstaan in de financiering. Onder regie en organisatie van de Digicommissaris heeft interbestuurlijke besluitvorming en versterkte governance plaatsgevonden met als doel het ontwikkelen van een solide en toekomstbestendige digitale overheid. De bijdrage voor GDI wordt bij 1^e suppletoire voorlopig technisch van artikel 99 afgeboekt en zal bij Ontwerpbegroting 2016 binnen de lenM begroting worden verrekend.

Versterken eigenaarsrol

Ten behoeve van het versterken van de eigenaarsrol in het kader van audits, zoals BOV-Spoor, wordt er € 1,1 miljoen van artikel 99 Nominaal en Onvoorzien overgeboekt naar artikel 97 Algemeen departement.

Ontvangsten

Het eigen vermogen van een baten-lastenagentschap is op basis van artikel 27, lid 4c van de Regeling agentschappen gebonden aan een maximum-omvang van 5% van de gemiddelde jaaromzet, berekend over de laatste drie jaar. Conform de Regeling agentschappen zal het surplus aan eigen vermogen ten gunste komen van de lenM begroting (€ 1,4 miljoen). Dit surplus is opgebouwd uit het surplus van ILT (€ 0,5 mln) en NEa (€ 0,9 miljoen).

2.4 De agentschappen

Conform de Rijksbegrotingvoorschriften worden hieronder de exploitatie- en kasstroombegrotingen opgenomen van agentschappen waarbij sprake is van cumulatieve mutaties (in totaal) groter dan 5% van de oorspronkelijk vastgestelde begroting of cumulatieve mutaties (in totaal) groter dan € 20 mln. ten opzichte van de oorspronkelijk vastgestelde begroting.

Rijkswaterstaat

Exploitatieoverzicht Baten- lastenagentschap RWS	1	2	3 = (1) +(2)
Totaal	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) te supplettoire begroting	stand 1e supplettoire begroting
Baten			
Omzet lenM	2.119.836	- 21.892	2.097.944
Omzet nutv werkzaamheden		276.318	276.318
Omzet overige departementen	29.718		29.718
Omzet derden	136.886		136.886
Rentebaten	800		800
Bijzondere baten	10.000		10.000
Totaal /baten	2.297.240	254.426	2.551.666
Lasten			
Apparaatkosten	965.478	11.666	977.144
- Personele kosten	725.185	8.743	733.928
* waarvan eigen personeel	673.243	8.743	681.986
* waarvan externe inhuur	51.942		51.942
-Materiële kosten	240.293	2.923	243.216
* waarvan apparaat ICT	45.000		45.000
* waarvan bijdrage aan SSO's	56.000		56.000
Onderhoud	1.274.039	242.760	1.516.799
Rentelasten	8.748		8.748
Afschrijvingskosten	39.975	-	39.975
- materieel	38.000		38.000
*waaraan apparaat ICT	6.000		6.000
- immaterieel	1.975		1.975
Overige lasten	-	-	-
- dotatie voorziening	-	-	-
- bijzondere lasten	-	-	-
Totaal /lasten	2.288.240	254.426	2.542.666
Saldo van baten en lasten	9.000	0	9.000
Dotatie aan reserve Rijksrederij	- 9.000		- 9.000
Te verdelen resultaat	0	0	0

Toelichting

Baten

Omzet lenM en Omzet nutv werkzaamheden

Deze mutaties aan de baten-kant hangen samen met de mutaties die worden toegelicht onder de toelichtingen bij de personele en materiële kosten en het onderhoud.

Lasten

Personele en materiële kosten

In belangrijke mate betreffen de extra personele uitgaven extra capaciteit ter beschikking wordt gesteld te behoeve van de uitvoering van de productie in 2015. Daarnaast betreft dit extra budget in verband met een van ILT overgekomen formatieplaats.

Onderhoud

Dit bedrag heeft hoofdzakelijk betrekking op de post Nog uit te voeren werkzaamheden 2014 ad € 276,4 mln. Deze werkzaamheden waren gepland in 2014 maar niet in uitvoering genomen. Deze werkzaamheden worden in 2015 uitgevoerd.

Kasstroombegroting	Kasstroombegroting Rijkswaterstaat		stand 1e begroting
	1	2	
Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) 1e suppletioire begroting	stand 1e suppletioire begroting
1. Rekening-courant RHB			
1 januari 2015	222.713	259.082	1 481.795
2. Totaal operationele kasstroom	17.748	-276.318	2 -258.570
3a. Totaal investeringen (-/-)	-50.500	-2.700	3 -53.200
3b. Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	-	-	-
3. Totaal investeringskasstroom	-50.500	-2.700	-53.200
4a. Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	-	-	0
4b. Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	7.300	-	7.300
4c. Aflossingen op leningen (-/-)	-40.000	-	-40.000
4d. Beroep op leenfaciliteit (+)	50.500	2.700	4 53.200
4. Totaal financieringskasstroom	17.800	2.700	20.500
5. Rekening-courant RHB			
31 december 2015 (=1+2-3+4)	207.761	-17.236	190.525

Toelichting

- 1) De rekening-courant RHB per 1 januari 2015 is geactualiseerd op basis van de jaarrekening 2014.
- 2) Deze mutatie betreft de post Nog uit te voeren werkzaamheden 2014. Zie mutatie 3 in het exploitatieoverzicht.
- 3) en 4) Dit betreft de aansluiting op het beroep op de leenfaciliteit 2015.

Inspectie Leefomgeving en Transport

Exploitatieoverzicht Batenlastenagentschap ILT	(1)	(2)	(3) = (1) +(2)
Totaal			
Oorspronkelijk vastgestelde begroting		Mutaties (+ of -) 1e suppletioire begroting	stand 1e suppletioire begroting
Baten			
Omzet lenM	126.047	-2.933	123.114
Omzet overige departementen	6.527	-6.527	0
Omzet derden	7.584		7.584
Rentebaten	50		50
Bijzondere baten	0		0

Exploitatieoverzicht Batenlastenagent- schap ILT	(1)	(2)	(3) = (1) +(2)
Totaal	Oorspron- kelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) te suppletoire begroting	stand te suppletoire begroting
Totaal baten	140.208	- 9.460	130.748
Lasten			
Apparaatkosten	138.008	- 9.460	128.548
- Personele kosten	111.241	- 5.463	105.778
- waarvan eigen personeel	108.541	- 5.463	103.078
- waarvan externe inhuur	2.700		2.700
- Materiele kosten	26.767	- 3.997	22.770
- waarvan apparaat ICT	5.000	- 750	4.250
- waarvan bijdrage aan SSO's	18.000	- 1.500	16.500
Rentelasten	100		100
Afschrijvingskosten	2.100		2.100
- materieel	2.100		2.100
- waarvan apparaat ICT			
- immaterieel			
Overige lasten			
- dotatie voorziening			
- bijzondere lasten			
Totaal lasten	140.208	- 9.460	130.748
Saldo van baten en lasten	0	0	0

Toelichting

Baten

Omzet lenM en Omzet overige departementen

De omzet lenM en omzet vanuit overige departementen (in casu het Ministerie van Economische Zaken) nemen af doordat de Kernfysische Dienst (KFD) per 1 januari 2015 is overgedragen aan de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS).

Lasten

Personele en materiële kosten

De personele en materiële kosten nemen evenredig met de omzet af als gevolg van het opgaan van de KFD in ANVS.

	Kasstrooverzicht ILT	(1)	(2)	(3) = (1) +(2)
	Omschrijving	Oorspron- kelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) te suppletoire begroting	stand te suppletoire begroting
1.	Rekening-courant RHB 1 januari 2015	39.301	448	39.749
2.	Totaal operationele kasstroom	- 6.000	0	- 6.000
3a.	Totaal investeringen (-/-)	- 2.000	0	- 2.000
3b.	Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)			
3.	Totaal investeringskastroom	- 2.000	0	- 2.000
4a.	Enmalige uitkering aan moeder-departement (-/-)		- 491	- 491
4b.	Enmalige storting door het moederdepartement (+)			
4c.	Aflossingen op leningen (-/-)			

	Kasstromoverzicht LT	(1)	(2)	(3) = (1) +(2)
	Onschrijving			
		Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) te suppletoire begroting	stand te suppletoire begroting
4d.	<i>Beroep op leenfaciliteit (+)</i>			
4.	Totaal financieringskasstroom			
5.	Rekening-courant RHB			
	31 december 2015 (=1+2+3+4)	31.301 ¹	- 43	31.258

¹ In OB 2015 stond een foutieve optelling.

Toelichting

De rekening-courant RHB per 1 januari 2015 is geactualiseerd op basis van de jaarrekening 2014.